

Stockholms
universitet

Department of Media Studies

Alumnstudie januari 2021

Birgitta Fiedler, Alumnkoordinator

Journalistprogrammet - kandidatprogram/ Kandidatexamen i journalistik

**Alumners anställning – yrke – etablering på arbetsmarknaden samt värdering
av journalistutbildningen 2013-2020**

inklusive kommentarer kring

arbetssituationen under 2020 i relation till Covid-19 pandemin

Uppföljning av alumnstudie 2013-2016 och 2013-2018

Sammanfattning

Kartläggningen av "Journalistalumnens anställning, yrke och etablering på arbetsmarknaden 2013-2020" är en uppföljningen av tidigare gjorda studier 2016/17 och 2018/2019. 167 alumner fick i november 2020 en webenkät och 61 av dem, 36 procent, svarade på frågor rörande omfattning av anställning, yrke och etablering på arbetsmarknaden samt värdering av utbildningen. I år innehöll enkäten även en fråga om hur Covid-19 pandemin påverkat alumnernas arbetssituation.

Anställning och etablering

72 procent hade vid tiden för enkäten en anställning inom området journalistik, vilket är något färre än tidigare studies resultat som var 75 procent. Dock har fler en utbildningsrelevant anställning än i förra studien, 79 procent jämfört med 74 procent. I föregående studie fanns en tendens att något fler fått tillsvidareanställning som första arbete efter examen, detta kan inte bekräftas i denna uppföljande studie. Emellertid framgår fortfarande att den första anställningen, t.ex. ett vikariat, i ett flertal fall övergått till tillsvidareanställning.

Praktiken inom utbildningen befästs åter igen som största faktor till första utbildningsrelevanta anställning. 85 procent anger att de fått sin första utbildningsrelevanta anställning omedelbart eller inom 6 månader efter examen vilket är exakt samma höga siffra som i tidigare studie. Något fler anger att de arbetar heltid med utbildningsrelevant arbete än i tidigare studie och några fler alumner anger chefspositioner än i tidigare studier. Den dominerande huvudsakliga arbetsplatsen som anges är fortfarande inom public-service journalistiken.

Utbildningen värderas i stort sett lika som i förra studien med bara mycket små variationer. Medeltalet för all undervisningen ökar något (från 3.8 till 3.9) och fortfarande värderas praktikmomenten högst. Värderingen av föreläsningar ökar något medan tillämpade övningar minskat en aning. Även samma uppnådda färdigheter som värderades högst i tidigare studie kvarstår, dessa utgörs av "förståelse för journalistikens etiska ansvar" samt "förståelse för medier och journalistikens makt och påverkansprocesser".

Utbildningens användbarhet kommenteras i studien utifrån tre olika perspektiv – anställningsbarhet, akademiskt perspektiv samt personligt utveckling.

88 procent svarar att utbildningen i medel, hög eller mycket hög utsträckning har bidragit till arbete. 76 procent, svarar att utbildningen bidragit till att öka den akademiska nivån i medel, hög, mycket hög utsträckning. 77 procent svarar att utbildningen har bidragit till personlig utveckling i medel, hög eller mycket hög utsträckning.

Covid 19- situationen 2020

Två tydliga tendenser framkommer i relation till Covid 19 – å ena sidan en negativ för de som fått det svårare, eller omöjligt att få arbete, samt att man har t.ex. missat en fast anställning p.g.a. den osäkra situationen. Psykosocial oro för nedskärningar anges samt att idéarbetet blir svårare när man inte träffas fysiskt. Å andra sidan framkommer att det både varit lättare att få jobb samt att man arbetat mer. Arbetet har skötts obehindrat hemifrån eller helt oförändrat från arbetsplatsen och därmed upplevs inte någon negativ förändring i arbetssituation utan snarare positiv.

Analys och resultat

Flest svar inkom från alumner som tagit sin examen 2015/2016 och 2019/2020. Se tabell på sista sidan och rapport i bilaga.¹ Siffror från tidigare studie inom hakparentes.

Anställning – yrke – etablering

- Vid tiden för studien hade 44 av 61, vilket motsvarande 72 [77] procent, en anställning och 48 av 61, motsvarande 79 [74] procent, arbetar inom området *journalistik*.
- 53 av 62, vilket motsvarar 85 [85] procent fick det första *utbildningsrelevanta* arbetet *omedelbart* efter utbildningen eller *inom 6 månader* efter examen.²
- 35 av 64, vilket motsvarar 55 [51] procent fick sitt första utbildningsrelevanta arbete via *praktiken* i utbildningen. 13 via *egna kontakter*, 7 via *annons* och resterande via *sociala medier* eller *annat sätt*.³
- 47 av 51,⁴ vilket motsvarar 66 [73] procent fick det *första utbildningsrelevanta arbetet* som *vikariat/ projekt/ tidsbegränsad anställning eller sommarjobb*. 2 av 51, vilket motsvarar 8 [11] procent fick som första arbete en *tillsvidareanställning* och 25 av 51 vilket motsvarar 51 procent uppger att omfattningen var på heltid. (Frågan redogjordes inte för i första studien)
- 40 av 63, vilket motsvarar 66 procent [62 procent] uppger att de sedan examen arbetat med utbildningsrelevant område på heltid, 6 [7] stycken på 75 procent och 7 [3] på halvtid och 7 [4] i lägre omfattning. 3 [5] har inte arbetat haft utbildningsrelevant arbete.⁵
- Fritextsvar fråga 9: *Beskriv dina arbetsuppgifter och ansvarsområden, ange gärna din arbetsplats namn om du vill*. Nästan alla av de 51 som i fritext uppgett nuvarande yrke eller anställningstitel uppger *reporter, redaktör, producent eller journalist*. En mindre del uppger en bred kommunikationsroll inom området *journalistik, medier och kommunikation* som t.ex.: *SEO, Specialist social medier, videospecialist, copywriter och projektledare*. Två uppger chefsposition på radio respektive lokaltidning och två uppger producent inom radio – nyheter och dokumentär.
- Arbetsplatserna som uppges är bl.a.: *SR, SVT, TV4, DN, Lokaltidningar, Kvällstidningar, Bonnier News, Di.tv, Aller Media - Magasin print och digitalt, Forskning & Framsteg*.
- Det är fortfarande tydligt att det är *praktiken* som i högst grad bidrar till den första utbildningsrelevanta anställningen efter avslutade studier, men även att *egna kontakter* och *annonser* har lett till arbete.
- De flesta, 85 [85] procent, fick sitt första arbete *omedelbart* efter avslutade studier eller *inom sex månader*, och därmed i precis lika hög utsträckning som i tidigare studie. Något färre, 8 procent, har uppgett *tillsvidareanställning* som det första arbete de fick direkt jämfört med förra studiens 11 procent. För övriga är första anställningsformerna i huvudsak *tidsbegränsade vikariat/ sommarjobb* samt *tim/inhoppsanställning* som i ett flertal fall lett till *tillsvidareanställning*.

¹Totalurval av alumner som under perioden juni 2013 t.o.m. november 2020 tagit ut sin kandidatexamen i journalistik och läst alla de teoretiska och praktiska delkurserna eller kandidatprogrammet i journalistik vid JMK/IMS. Utskick till 170 personer gjordes och 167 av dessa levererades. Några frågor har fått fler svar än 61 vilket betyder att några använt sig av fler svarsalternativ, detta p.g.a. tekniskt fel i Survey&Report. Fråga sex har internt bortfall med tre.

² 1 personer har angett två alternativ, tekniskt fel i Survey&Report.

³ 3 personer har angett fler alternativ, tekniskt fel i Survey&Report.

⁴ 51 svar angett i fritext.

⁵ 2 personer har angett fler alternativ, tekniskt fel i Survey&Report.

Utbildningen

De båda tidigare studiernas värde inom hakparentes. Svar angavs på värderingsskala: 1(lägst) till 5 (högst.)

Fyra **kunskaps- och färdighetsområden** förelåg för värdering i relation till vad studenterna anser att de uppnått genom utbildningen. Samtliga färdigheter värderades med 3,4 eller högre, vilket är samma resultat som i förra studien. *Förståelse för journalistikens etiska ansvar* fick högst medelvärde med 4,2 [4,3/2018] [4,0/2016]. *Förståelse för medier och journalistikens makt och påverkansprocesser* 4,0 [4,2] [4,0]. *Utvecklat kritiskt tänkande, analytiska kunskaper och teoretiska insikter* 3,7 [3,8] [3,8] och *Journalistiska färdigheter/ praktisk kunskaper* 3,4 [3,4] [3,6].

Tre **undervisningsformer** förelåg för värdering: *föreläsningar, praktik* samt *tillämpade övningar*. Samtliga värderades genom medeltalet 3,3 [3,1] [3,1] eller högre och praktikmomentet värderas högst. 90 procent [92] [88] värderar *praktiken* i hög utsträckning/ mycket hög utsträckning och det ger medelvärde 4,6 [4,6] [4,8]. *Tillämpade övningar* fick medelvärde 3,7 [3,8] [3,6] och *föreläsningar* fick medelvärde 3,3 [3,1] [3,1].⁶ Medeltalet för värderingen av utbildningsformer ökar till 3,9 från tidigare års studier som legat på 3,8.

Frågan om **utbildningens användbarhet** ställdes utifrån tre olika perspektiv – *anställningsbarhet: utbildningen har bidragit till arbete; akademiskt perspektiv: utbildningen har bidragit till ökad akademisk nivå* samt *personligt perspektiv: utbildningen har bidragit till personlig utveckling*.

88 procent svarar att utbildningen i medel, hög eller mycket hög utsträckning har bidragit till arbete. 70 procent svarar att utbildningen bidragit till att öka den akademiska nivån i medel, hög eller mycket hög utsträckning. 77 procent svarar att utbildningen har bidragit till personlig utveckling i medel, hög eller mycket hög utsträckning. (Frågan redovisades inte i text i tidigare studie, bara i rapportformat.)

2020 framkommer bl.a. att önskemål om mer praktiska moment (bla. realistiska nyhetsmoment) redan under år ett, för att balansera det mer teoretiska första året med mer praktiska moment samt mer om digitala verktyg.

[2018 framkom önskemål i fritextsvar att utbildningen ska fokusera mer foto- och bild- och digital journalistik.]

Alumnaktiviteter

Samma tre alumnaktiviteter intresserar fortfarande journalistalumnerna. Dessa är i fallande skala: att få inbjudningar till allmänna föreläsningar och event, gästföreläsa för nuvarande studenter samt alumnträffar.

⁶ 2-3 personer har valt att svara *vet ej* på dessa frågor.

Arbetsituationen under 2020 i relation till Covid-19 pandemin

Fråga 14. *Har dina arbetsituation påverkats under 2020 och i sådana fall hur?*

31 av 61 svarade att arbetsituationen har påverkats, vilket motsvarar 51 procent. 29 svarade nej och 6 st svarade vet ej.

Kommentarerna visar på två tydliga tendenser – de som fått det svårare att få arbete, svårare att få frilansuppdrag samt t.ex. missat en fast anställning p.g.a. situationen. Men den andra linjen är också mycket framträdande och tydlig med svar som – lättare att få jobb, fått arbeta mer än heltid, ingen påverkan alls samt att det fungerat bra att arbeta hemifrån. Man uppger att man arbetet hemifrån eller oförändrat på arbetsplatsen.

Exempel på kommentarer hur Covid-19 påverkat arbetsituationen.

- Blivit permitterad.
- Omöjligt att få jobb.
- Arbetat hemifrån, men cheferna har velat att jag arbetat på plats.
- Minskade annonsintäkter har skapat oro inför ev. nedskärningar.
- Inga frilansjobberbudanden.
- Var nära att få fast anställning men det blev inte av p.g.a. Corona situationen.
- Idéarbete har blivit påverkat, det funkar bättre i spontana samtal.
- Inte påverkat alls, funkat bra att jobba hemifrån.
- Fick jobba mer än heltid i våras, men i övrigt ingen förändring.
- Lättare att få jobb p.g.a. andras sjukfrånvaro och karantän etc.
- Arbetar kvar på redaktionen som vanligt.
- Den har påverkats i och med att jag jobbar mer hemifrån. Men min anställning har inte påverkats.

Tabell. Antal svar per examensår, absoluta tal och procent

Examensår	Antal svar 2016	Antal svar 2018	Antal svar 2020	Procent 2016	Procent 2018	Procent 2020
2013	7	2	3	16	4	5
2014	8	8	5	18	15	8
2015	14	12 (13)	11 (13)	32	23	18
2016	15	16	14	34	30	22
2017	-	8	6	-	15	10
2018	-	7	8	-	13	13
2019	-	-	8	-	-	13
2020	-	-	7	-	-	11
Totalt	44 (50*)	53 (54**)	61 (62***)	100	100	100

* 6 av 7 som angett 2013 har även angett svar andra år, när de tagit ut sin examen.

** En respondent har uppgett två årtal.

***En respondent har uppgett två årtal.